

Seat No. : _____

NQ-110

November-2025

B.A., Sem.-III

AEC-235 : Sanskrit

संस्कृत लौकिक न्याया : (नियतांशः)

Time : 1 Hour]

[Max. Marks : 25

સૂચના : જમણી બાજુએ રહેલા અંકો કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

Instruction : Figures to the right side indicate full marks.

1. 'न्याय' शब्दको परिचय आपी अन्धगजन्यायः अने मत्स्यन्यायः उदाहरण आपी समझवो. 10
Explain the word 'Nyaya' by introducing and explaining examples of अन्धगजन्यायः and मत्स्यन्यायः
- अथवा/OR**
1. हंसबकन्यायः अने कूपमण्डूकन्यायः ने उदाहरण सहित समझवो. 10
Explain हंसबकन्यायः and कूपमण्डूकन्यायः with examples.
2. नीचेनामांथी गमे ते वे न्याय उदाहरण सहित समझवो : 10
Explain any **Two** Nyaya with examples given below :
 - (1) जलतरंगन्यायः
 - (2) देहलीदीपन्यायः
 - (3) रज्जुसर्पन्यायः
 - (4) श्मशानवैराग्यन्यायः
3. नीचेना पैकी गमे ते पांथ प्रश्नोना योग्य विकल्प पसंद करो : 5
Select the correct option for any **five** of the following questions :
 - (1) अंधपंगुन्याय द्वारा मूलभूत रीते कर्ष भावना विकास पावे छे ?
 - (a) सहकार (b) स्पर्धा (c) विवाद (d) कुसंपWhich emotion is fundamentally developed through अंधपंगुन्यायः ?
 - (a) Co-operation (b) Competition
 - (c) Dispute (d) Animosity
 - (2) ऊष्टकण्टकभक्षणन्याय – मां कया प्राणी विशेषनी वात करवामां आवी छे ?
 - (a) घोडे (b) उंट (c) गाय (d) हाथीWhich animal is specifically mentioned in the ऊष्टकण्टकभक्षणन्यायः :
 - (a) Horse (b) Camel (c) Cow (d) Elephant

- (3) ક્ષીરનીરન્યાયમાં કયા તત્વનું મહત્ત્વ વધારે છે ?
 (a) દૂધ (b) પાણી (c) મીઠું (d) નવનીત
 Which element is more important in Ksheerinaryanay ?
 (a) Milk (b) Water (c) Salt (d) Navneet

- (4) કૂંપમંડૂકન્યાયમાં મંડૂક પોતાના મનમાં શું માને છે ?
 (a) આ કૂવાની બહાર પણ એક વિશ્વ છે.
 (b) કોઈએ કૂવાની બહાર જવું જોઈએ નહીં
 (c) આ કૂવાની અંદર કોઈને આવવા દેવા નહીં
 (d) આ કૂવો એ જ મારું પુરૂ વિશ્વ છે.

What does Manduk believe in his mind in કૂપમણ્ડૂકન્યાય: ?

- (a) There is a world outside this well.
 (b) No one should go outside the well.
 (c) No one should be allowed inside this well.
 (d) This well is my whole world.
 (5) પતંગદીપન્યાય નો અર્થ શું છે ?

- (a) પંખીનું ઊડી જવું
 (b) પતંગ અને દીવાની તુલના
 (c) પ્રકાશ તરફ ખેંચાતા પતંગિયાની દશા
 (d) પતંગિયાના નિશ્ચિત ધ્યેય માટેનો તર્ક

What is the meaning of પતંગદીપન્યાય: ?

- (a) The flight of a bird
 (b) The comparison of a kite and a lamp
 (c) The state of a butterfly drawn towards the light
 (d) The logic behind the butterfly's fixed goal
 (6) 'દેહલીદીપકન્યાય:' – માં દીવો શાનું પ્રતીક છે ?
 (a) અજ્ઞાન (b) જ્ઞાન (c) પ્રકાશ (d) અંધકાર

What does the lamp symbolize in 'દેહલીદીપકન્યાય:' ?

- (a) Ignorance (b) Knowledge
 (c) Light (d) Darkness
 (7) તૃણરજ્જુન્યાય:-માં રજ્જુ શબ્દનો અર્થ શું છે ?
 (a) રજાઈ (b) દોરડું
 (c) તણખલું (d) રકાબી

What is the meaning of the word રજ્જુ in તૃણરજ્જુન્યાય: ?

- (a) Quilt (b) Rope
 (c) Twine (d) Saucer